

SIKKERHETSDATABLAD

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

1.1 Produktidentifikasjon

Handelsnavn

Kadmium metall

Produkt nr.

090643

REACH registreringsnummer

01-2119489023-40-0001

Andre produktidentifikatorer

-

1.2 Relevante identifiserte anvendelser av stoffet eller blandingen og anvendelser som frarådes

Aktuelle identifiserte anvendelser for stoffet eller blandingen

Korrosjonsinhibitorer og anti-skalerings midler, Stabilisatorer, Platekledningsmiddel og metaloverflate behandlingsmiddel, Komponent i batterier / legeringsmetal, Platekledningsmiddel ESD middel.

Kadmium metall produksjon, RLE, pyrometallurgi; Oppbevaring av barrer på lager; Produksjon av kjemikalier (pyro og hydro); Tilsetning i produksjon av uorganiske katalysatorer; Smelting, legering og støping; Kadmium støping og valsing; Produksjon av metalltråd og stenger; Komponent i messing produkter; Komponent i loddemiddel produkter; Nedstrømsbruk av kadmium baserte messing produkter; Nedstrømsbruk av kadmium basert lodda produkter; Produksjon av kadmium (legering) pulver; Pulver til kontaktmaterialer; Bruk av aktivt pulver i batterier; Bruk av fint pulver til mekanisk platekledning; Produksjon av legeringer som inneholder kadmium; Bruk av kadmium legeringer med sølvinnhold; Galvanisering; PVD / belegg

Produktet kan brukes i industrien ved framstilling av forskjellige produkter enten i pulverform eller metallform.

Ikke tilrådde anvendelser

-

1.3 Opplysninger om leverandøren av Sikkerhetsdatabladet

Selskapsopplysninger

Boliden Odde AS

Eitrheim

5750 Odde

Norge

Tel +47 53 64 91 00

Fax +47 53 64 33 77

Kontaktperson**E-mail**

post.odda@boliden.com

Utgitt (dato)

01-06-2015

SDS Versjon

1.0

1.4 Nødtelefonnummer

Giftinformasjonssentralen på tlf.nr.: 22 59 13 00, 113. Se seksjon 16.

AVSNITT 2: VIKTIGSTE FAREMOMENTER

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

Dette stoffet er et fast metall og dermed ikke klassifisert som farlig.

2.2 Merking

Farer piktoqram

-

Signalord

-

Risikobeskrivelse

-

Sikkerhet	Generelt	-
	Forebyggelse	-
	Reaksjon	-
	Oppbevaring	-
	Disponering	-

Inneholder

-

2.3 Andre færemomenter

-

Annen merkning

-

Annet

-

VOC

-

AVSNITT 3: OPPLYSNINGER OM KJEMISK SAMMENSETNING

3.1/3.2. Stoffer/Blandinger

NAVN:	kadmium
IDENTIFIKASJONS NR.:	CAS-nr: 7440-43-9 EF-nr: 231-152-8 REACH-nr: 01-2119489023-40-0001 Indeks-nr: 048-002-00-0
INNHold:	99,995%
CLP KLASSIFISERING:	Acute Tox. 3, STOT RE 1, Muta. 2, Carc. 1B, Repr. 2, Aquatic Acute 1, Aquatic Chronic 1 H331, H341, H350, H361fd, H372, H400, H410

(*) Se punkt 16 for de fullstendige H-setningene det vises til ovenfor. Administrative norm(er) er, hvis tilgjengelig, oppført i punkt 8

Annen informasjon

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltakene

Generelt

Den skadede bringes snarest mulig ut i frisk luft, holdes varm og i ro. Ved bevisstløshet løses stramme klær og pasienten legges i stabilt sideleie. Ved åndedrettsbesvær; oksygentilførsel evt. kunstig åndedrett. Ved hjertestans; hjertekompresjon. Kontakt lege/sykehus snarest. Ved kadmiumfeber ta kontakt med lege eller sykehus.

Innånding

Skyll nese, munn og svelg med vann. Kontakt lege.

Hudkontakt

Tilsølt tøy og sko fjernes straks. Hud som har vært i kontakt med materialet vaskes grundig med vann og såpe.

Øyekontakt

Fjern evt. kontaktlinser. Skyll straks øynene med rikelig mengde vann (20-30 °C) inntil irritasjonen opphører og minst i 15 minutter. Sørg for å skylle under øvre og nedre øyelokk. Ved fortsatt irritasjon skal det søkes legehjelp.

Svelging

Gi personen rikelig å drikke og hold personen under oppsyn. Ved illebefinnende: Kontakt lege omgående

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

og ta med dette sikkerhetsdatabladet eller etiketten fra produktet.

4.2 Vanligste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Reproduksjonstoksisitet: Produktet inneholder teratogene stoffer som kan gi varige skader på foster og menneskebarn. Effekten på barnet kan være; død, misdannelser, forsinket utvikling eller funksjonshemming.

Karsinogene virkninger: Produktet inneholder stoffer som anses for eller er bevist å være kreftfremkallende. Stoffene er enten klassifisert som kreftfremkallende eller figurerer på arbeidstilsynets liste over stoffer som anses for å være kreftfremkallende. Disse stoffene er omfattet av arbeidstilsynets regler om arbeid med kreftrisikable stoffer. Stoffene kan være virksomme ved innånding, hudkontakt eller inntak.

Reproduksjonstoksisitet: Produktet inneholder stoffer som kan gjøre skade på forplantningsevnen f.eks. via skade på kjønnseller eller ved hormonell regulering. Effekten kan være; sterilitet, nedsatt fruktbarhet, menstruasjonsforstyrrelser mm.

4.3 Opplysning om eventuelt behov for umiddelbar legehjelp eller spesiell behandling

Vurder pasientens allmenntilstand ved eksponering av stoffet.

Merknader til lege

Ta med dette sikkerhetsdatabladet.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1 Slokkemidler

Utstøpt kadmium er ikke brannfarlig. Brannsløkkingsmiddel velges ut fra omgivende brann.

Ikke bruk vann, skum eller karbondioksid.

5.2 Spesielle faremomenter ved stoffet eller blandingen

Ikke brannfarlig. Ved oppvarming dannes giftige gasser. Kadmiumstøv kan forårsake støveksplasjon.

5.3 Råd til slokkemannskap

Brannsløkningspersonell skal bruke egnet verneutstyr og selvforsynt åndedrettsvern med full ansiktsmaske.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, verneutstyr og nødprosedyrer

Hold mennesker og dyr unna det forurensede området.

Det må påses at hver enkelt arbeidsstasjon har tilstrekkelig ventilasjon, at arbeidsområde, konstruksjon og utstyr overholder alle lovbestemte krav og at personalet bruker personlig verneutstyr i samsvar med gjeldende instruksjoner for verneutstyr. Se punkt 8.

6.2 Preventive miljøtiltak

Tungmetallet i produktet er miljøfarlige.

Begrens spredning av produktet å forhindre utslipp til grunn, vassdrag og avløp.

6.3 Metoder og materiell for avgrensning og fjerning av spill

Spill samles opp i merkede og lukkede beholdere. Avfallshåndtering, se punkt 13.

6.4 Henvisning til andre punkter

Se avsnittet om 'instruksjoner om disponering' om håndtering av avfall. Se avsnittet om 'Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse' for beskyttelsesforskrifter.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG OPPBEVARING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Se avsnittet 'Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse' for opplysning om personlig beskyttelse.

Spesiell aktsomhet må utvises av gravide.

Unngå innånding av støv og kontakt med øyne.

Tiltak for hindre aerosol- og støvdannelse: Hvis det er teknisk mulig, bruk lokal avgass ventilering.

Spising og røyking må ikke forekomme i kadmiumbefengt område.

Før reparasjonsarbeid av kadmiumforurenset materiale foretas grundig rengjøring.

Udekket hud må vaskes med såpe og vann. Negler holdes kortklipt.

7.2 Betingelser for sikker håndtering, inkludert eventuelle uforlikeligheter

Generelt skal kadmiummetall lagres tørt. Lagerrom bør være avlåst.

Oppbevaringsklasse: Ikke brennbart metall

Oppbevaringstemperatur

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

Ingen data tilgjengelige

7.3 Spesifikk(e) sluttanvendelser

Dette produktet bør bare brukes til formål som beskrevet i kapittel 1.2

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 Kontrollparametere

Eksponeringsgrense

Kadmium og uorg. kadmiumforb. (unntatt kadmiumoksid) (beregnet som Cd)
0,05 mg/m³
Anm K

K: Kjemikalier som skal betraktes som kreftfremkallende.

DNEL / PNEC

Ingen data tilgjengelige

8.2 Eksponeringskontroll

Det bør kontrolleres regelmessig at de angivne grenseverdiene overholdes.

Sørg for god ventilasjon. Utøv god industriell hygiene.

Generelt

Utvis alm. arbeidshygiene.

Eksponeringsscenarioer

Såfremt det finnes et bilag til dette sikkerhetsdatabladet, skal den eksponeringsinformasjon som angis der følges.

Eksponeringsgrenser

Bedriftsrelaterte brukere er omfattet av arbeidsmiljølovgivningens regler om maksimumkonsentrasjoner for eksponering. Se arbeidshygieniske grenseverdier.

Tekniske tiltak

Utvis alminnelig forsiktighet ved bruk av produktet. Unngå innånding av gass og støv.

Hygieniske tiltak

Vask hendene ved arbeidets slutt og før spising, røyking og bruk av toalett.

I tillegg til eksponeringskontroll av kadmium i luft, anbefales biologiske kontrollrutiner (kadmium i urin).

Begrensning av eksponering av miljøet

Ingen spesielle krav.

Personlig verneutstyr

Generelt

Personlig verneutstyr skal være CE-merket.

Åndedrettsvern

Ved støvutvikling benyttes åndedrettsvern med støvfilter P3. Ved sveising eller annet varmt arbeid må hel friskluftsmaske benyttes.

Kroppsvern

Bruk egnede verneklær. Varmebestandig arbeidstøy ved varmt arbeide.

Håndvern

Bruk vernehansker laget av nitrilgummi eller neopren. Varmebestandige hansker ved varmt arbeid.

Gjennombruddstid for hanskematerialet kan variere noe med hanskens tykkelse, arbeidsoperasjoner og eksponering. Sørg for at hansken er hel, uten huller og rifter.

Øyevern

Bruk vernebriller med sideskjold.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Farge	Lukt	pH	Viskositet	Tetthet (g/cm ³)
Fast	Sølv	Ingen lukt	Ikke aktuelt	-	8,6
Tilstandsendring og dampe					
Smeltepunkt (°C)		Kokepunkt (°C)		Damptrykk (mm Hg)	
313		765		Ubetydelig damptrykk ved 20 °C	
Data for brann- og eksplosjonsfare					
Flammepunkt (°C)		Antennelsestemperatur (°C)		Selvantennelighet (°C)	

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

Ikke aktuelt	-	Ikke aktuelt
Eksplisjonsgrenser (Vol %)	Oksiderende egenskaper	
Ikke aktuelt	Oksiderer i luft ved 470 °C	
Løselighet		
Løselighet i vann	Fordelingskoeffisient (n-octanol/vann)	
2,3 mg/l ved 20 °C	-	
9.2 Andre opplysninger		
Løselighet i fett	Annen informasjon	
-	N/A	

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet

Reagerer med salpetersyre og oksidasjonsmidler.

10.2 Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt under de betingelsene som er angitt i avsnittet 'Håndtering og lagring'

10.3 Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen spesielle

10.4 Forhold som må unngås

Ingen spesielle

10.5 Uforlikelige stoffer

Ingen uforenlige forbindelser er kjent.

10.6 Farlige nedbrytningsprodukter

Ved oppvarming dannes giftige gasser.
Røyken kan gi forbigående kadmiumfeber.

AVSNITT 11: OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

11.1 Opplysninger om giftvirkning

Akutt toksisitet

Akutt giftighet: Ved innånding og svelging

Stoff	Art	Test	Opptaksvej	Resultat
Ingen data tilgjengelige				

Generelt

Røyk som oppstår ved varmpåvirkning (for eksempel sveising) på overflater belagt med kadmium kan medføre akutt metallfeber. Gjentakende eksponering kan forårsake permanent nyre og leverskade, anemi og tap av luktesans, tretthet og gule flekker på tennene.

Irritasjon/etsing av huden

Kontakt med fuktig gass eller væske irriterer hud og kan gi etseskader. Væske kan gi hudirritasjon og frostskafer.

Alvorlig øyeskade/irritasjon

Kan virke irriterende på øynene.

Framkalling av hud- og luftveisallergi

Ingen data tilgjengelige

Kimcellemutagenisitet

Ingen data tilgjengelige

Evne til å framkalle kreft

Ingen data tilgjengelige

Forplantningsgiftighet

Ingen data tilgjengelige

STOT, enkelteksponering

Ingen data tilgjengelige

STOT, gjentatt eksponering

Ingen data tilgjengelige

Aspireringsfare

Farlig ved innånding av støv, damp og røyk. Hoste, brønninger, hodepine, brystplager, ekstrem rastløshet og irritabilitet.

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

Svelging

Farlig ved svelging. Kan medføre brekninger, diaré, kvelning.

Kroniske effekter

Reproduksjonstoksitet: Produktet inneholder teratogene stoffer som kan gi varige skader på foster og menneskebarn. Effekten på barnet kan være; død, misdannelser, forsinket utvikling eller funksjonshemming.

Reproduksjonstoksitet: Produktet inneholder stoffer som kan gjøre skade på forplantningsevnen f.eks. via skade på kjønnseller eller ved hormonell regulering. Effekten kan være; sterilitet, nedsatt fruktbarhet, menstruasjonsforstyrrelser mm.

Karsinogene virkninger: Produktet inneholder stoffer som anses for eller er bevist å være kreftfremkallende. Stoffene er enten klassifisert som kreftfremkallende eller figurerer på arbeidstilsynets liste over stoffer som anses for å være kreftfremkallende. Disse stoffene er omfattet av arbeidstilsynets regler om arbeid med kreftrisikable stoffer. Stoffene kan være virksomme ved innånding, hudkontakt eller inntak.

AVSNITT 12: OPPLYSNINGER OM MILJØFARE

12.1. Toksisitet

Stoff	Art	Test	Test varighet	Resultat
Kadmium	Fisk, <i>L. macrochirus</i>	LDLo	96h	1,94 mg/l
Kadmium	Fisk, <i>C. Auratus</i>	-	8,5h	Giftig fra 0,0165 mg/l
Kadmium	Bakterier, <i>E. coli</i>	-	-	Giftig fra 0,15 mg/l
Kadmium	Leddyr, <i>Daphnia</i>	-	-	Giftig fra 0,1 mg/l
Kadmium	Leddyr, <i>Daphnia magna</i>	-	-	Giftig fra 0,0026 mg/l
Kadmium	Encellede dyr	-	-	Giftig fra 0,2 mg/l
Kadmium	Alger, <i>Sc. Quadricauda</i>	-	-	Giftig fra 0,1 mg/l

12.2 Persistens og nedbrytbarhet

Stoff	Nedbrytning i vannmiljøet	Test	Resultat
	Kadmium brytes ikke ned i naturen		

12.3 Evne til biologisk akkumulering

Stoff	Bioakkumulasjonspotensial	LogPow	BFC
	Kadmium er bioakkumulereende i fisk og pattedyr og har lang biologisk halveringstid i pattedyr.	Ingen data	28

12.4 Mobilitet i jordsmonn

Liten løselighet.

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-analyse

PBT og vPvB kriteriene gjelder ikke for uorganiske stoffer.

12.6 Andre skadevirkninger

De fleste kadmiumforbindelser er sterkt akutt giftige for vannlevende organismer, særlig i ferskvann, og akutt giftige for pattedyr. Kadmium gir også kroniske giftvirkninger hos mange organismer, selv i meget små konsentrasjoner.

Under visse betingelser er miljøet spesielt sårbart for kadmium. Dette gjelder for eksempel ved lav pH og lav hardhet i vassdrag, noe som kan forekomme i nordiske land.

De fleste kadmiumforbindelser er også kreftfremkallende.

AVSNITT 13: FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

13.1 Metoder for avfallsbehandling

Dette produktet er omfattet av regelverket om farlig avfall.

Avfall bør gjenvinnes. Om gjenvinning ikke er mulig, er avfallet klassifisert som farlig avfall.

Avfall

Avfallskode EAL

06 04 05*

Særlig merking

-

Forurenset emballasje

Emballasje med restinnhold av produktet skal avhendes etter samme bestemmelser som produktet.

AVSNITT 14: TRANSPORT

Ikke farlig gods i henhold til ADR og IMDG.

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

14.1 – 14.4

ADR/RID

- 14.1 UN-Nummer
- 14.2 UN proper shipping name
- 14.3 Transportfareklasse(r)
- 14.4 Emballasjegruppe
- Tilleggsopplysninger
- Tunnel restriksjonskode

IMDG

- UN-no.
- Proper Shipping Name
- Class
- PG*
- EmS
- MP**
- Hazardous constituent

IATA/ICAO

- UN-no.
- Proper Shipping Name
- Class
- PG*

14.5 Miljøfare

-

14.6 Spesielle forsiktighetstiltak for brukeren

-

14.7 Bulktransport i samsvar med Tillegg II i MARPOL73/78 og IBC-regelverket

Ingen data

(*) Packing group

(**) Marine pollutant

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

15.1 Lover og forskrifter som gjelder sikkerhet, helse og miljø spesifikt for dette stoffet

Anvendelsesbegrensninger

-

Krav om særlig utdanning

-

Annen informasjon

-

Kilder

- Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH)
- Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008. (CLP)
- Forskrift, best.nr. 704: Tiltaks- og grenseverdier. Sist endret ved forskrift 22. desember 2014 nr. 1885.
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) Sist endret ved FOR-2015-01-05-4

15.2 Kjemisk sikkerhetsanalyse

Nei

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Fullstendig tekst for H-setninger som det refereres til i del 3

I henhold til EU/EØS 1907/2006 (REACH) og norske regler.

H331 - Giftig ved innånding.

H341 - Mistenkes for å kunne forårsake genetiske skader.

H350 - Kan forårsake kreft.

H361 - Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen eller gi fosterskader.

H372 - Forårsaker organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

H400 - Meget giftig for liv i vann.

H410 - Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Fullstendig tekst for identifisert bruker som det refereres til i del 1

-

Andre symboler som nevnt i del 2

-

Annet

Det anbefales å utlevere dette sikkerhetsbladet til den faktiske bruker av produktet. Den nevnte informasjonen kan ikke brukes som produktspesifikasjon.

Opplysningene i dette sikkerhetsbladet gjelder kun produktet nevnt i avsnitt 1 og er ikke nødvendigvis gjeldende ved bruk sammen med andre produkter.

Endringer i forhold til siste vesentlige revisjon (første siffer i SDS-versjon, se seksjon 1) av dette sikkerhetsdatablad er markert med en blå trekant.

Nødtelefonnummer

Belgium: 070 - 245 245

Austria: Poison Control Centre Emergency helpline +43 1 406 43 43, 112

Portugal: Em caso de intoxicacao, ligue 808 250 143

Czech Republic: Toxikologické informační středisko Telefon: +420 224 919 293, +420 224 915 402

Estonia: 112, 16662, ((+372) 626 93 90)

Lithuania: Visuomenės sveikatos centrams +370 5 236 20 52 arba +370 687 53378

Italy: Centro antiveleni di Roma - Policlinico Umberto I tel. 06-49978000

Spain: Servicio de Información Toxicológica Teléfono: + 34 91 562 04 20 (solo emergencias toxicológicas) Información en español (24h/365 días)

Sweden: 112, 08-331231 (vardagar kl 9-17)

United Kingdom: 999 (or 111 for non-emergency medical advice). Emergency Action: In the event of a medical enquiry involving this product, please contact your doctor or local hospital accident and emergency department or the NHS enquiry service)

Denmark: Kontakt Giftlinien på tlf.nr.: 82 12 12 12 (åbent 24 timer i døgnet).

Germany: Giftnotruf Berlin, Emergency telephone: +49 30 19240 (Tag und Nacht)

Finland: 09-4711/Myrkytystietokeskus tai suora numero 09-471977 Myrkytystietokeskus/HUS, Tukholmankatu 17, 00029 HUS (Helsinki) 112

Norway: Giftinformasjonssentralen på tlf.nr.: 22 59 13 00, 113

France: ORFILA (INRS) : + 33 (0)1 45 42 59 59. 24 heures sur 24 et 7 jours sur 7

Hungary: Telefon: 06-80-20-11-99

Iceland: Neyðarlínan: Sími 112. Eitrunarmiðstöð Landsspítalans. Sími: 543 2222.

Netherlands: 30-2748888

Bulgaria: +359 2 9154 409

Greece: +30 10 779 3777

Ireland: +353 1 8379964

Latvia: +371 704 2468

Malta: 2425 0000

Poland: +48 58301 65 16 / +48 58 349 2831

Romania: +40 21 3183606

Slovakia: +421 2 54 77 4166

Slovenia: + 386 41 650500

Dato for siste vesentlige endring (Første siffer i SDS versjon)

-

Dato for siste mindre endring (Siste siffer i SDS versjon)

-